

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Danske Samlinger

for

Historie, Topografi, Personal- og Literaturhistorie.

Udgivne af

Chr. Bruun,
Bibliothekar ved det store kongelige
Bibliothek.

O. Nielsen,
Dr. ph.l., Arkivar ved Københavns
Raadstue-Arkiv.

og

S. Birket Smith,
Universitetsarkivar og Assistent ved Universitetsbibliotheket.

Anden Række. Tredie Bind.

Kjøbenhavn 1873—74.

Forlagt af den Gyldendalske Boghandel (F. Hegel).

G. S. Wibes Bogtrykkeri

Rigsraad Eske Brocks Dagbøger

for

1604, 1609, 1619 og 1622.

Meddelte af Overauditor L. Moltke.

(Fortsættelse.)

1619.

[Nicolai Helvaderi Almanak. Den 26de og 27de April var E. B. til Herredag i Odense og fra 24de Maj til 8de Juni til Herredag i Slagelse. Den 1ste Juli drog han til Sønderjylland som Kommissær i den svabstedske Trætte, der først blev afgjort d. 3die September, hvorefter han var til Herredag i Kolding fra 13de til 17de s. M. Den 25de s. M. kom han hjem til Dronningborg efter næsten tre Maaneders Fraværelse. — Den 22de Januar døde Eske Bille Jørgensen, efter hvem han arvede Elling, Ørtofte og Valden. E. B.s Søn Lauge omtales endnu i Marts, men Dagbogen indeholder intet om hans Afrejse til Udlandet og senere indtrufne Død.]

Hielp gud allermæchtigste til it got, glederligt och løkksaligt nyet aar altid och euinderlig. Amen.

Eske Brock e. handt.

[Januar.]

Den 19 kom Jesper Lauresen¹⁾ hiem fra Kieller omslag och flyde mig 2 breffue, huer pa fem thusinde daller hoffuid-

---

¹⁾ Jesper Lauridsen forekommer oftere i Dagrne for 1619 og 1622. E. B. betroede ham Pengesager og Iudkjøb, og han maa have været Lensmandens Foged eller Skriver. Han er formodl. den samme Mand, der i 1630 blev Raadmand og 1638 Borgemester i Randers † 1655 (Stadfeldt, Randers, 121, 130, 162).

stol och 6 pro cento, som handt til dett omslag indløste, aff huiſ penge ieg hanom leffuerit och der opbar, som ieg vor Borthrom Pa wisk¹⁾ skyldig; noch hertog Hanßens²⁾ omslags skriſſs quitans pa vj^c rixdaller, itt ars rentte aff x^m daller; noch stadtholderens³⁾ quitans pa 330 dalr., itt ars rentte aff vj^m daller, ieg hanom skyldig er; noch leffuerit mig vdj rede penge, som ieg anamitt, itt hundrede fyrresindtztiuffue, ringer j daller, in specie. Huadt vidre indtegt eller vdgift, dett forklarar hans regenskaff. E. B. handt.

Noch same tidt anamit aff hanom x rixdaller in specie.

Den 21 drog ieg til Viborg.

Den 23 bekom ieg Mogens Jensen[s] skriſſuelße, dett gud allermechtigst vedt døden haffde borttkalditt s. Eske Bylde om Fredag aften imellom 4 och 5. Gud gifue hanom den euig glede.

Den 25 drog Knudt Gyldenstiern Ax. och Knudt Gyldenstiern Prebess.⁴⁾ och ieg til Mariager; disligst Øllegrdt Huidfeldt⁵⁾ och Soffie Lindeno⁶⁾ och Chresten Hyøg⁷⁾. Kom siden Anne Krabbe och Otte Kruße⁸⁾ didt.

¹⁾ Det synes efter Genealogierne at have været Bartram Povisch til Dobbersdorff og Ascheberg * Magdalena Rantzau, en Søn af Bartram P. og Ide Blome.

²⁾ Hertug Johan den Yngre af Sønderborg f. 1545 † 1622. Om Formen Hansens se Engelstofts hist. Kal. I. 87.

³⁾ Gert Rantzau f. 1558 † 1627, Statholder i Slesvig og Holsten, Feltmarskal (Hofm. Ad. I. 116—18). Han nævnes ogsaa i Dbgrne 1612 og 1622. Blandt mange Godser ejede han Giessingholm (Løvenholm; se om Kjøbet af denne Gaard Dbg. 1604 Anm. til ^{9/11}), der laa mellem E. B.s Gaarde Gl. Estrup og Nielstrupgrd. Denne Dbg. ^{6/5} og 1622 ^{9/5}. E. B.s Gjeldsbrev til ham omtales 1619 ^{28/12}.

⁴⁾ Knud Gyldenstjerne Axelsen se 1609 Anm. til ^{9/5}. Knud Gyldenstjerne Prebensøn til Vosborg og Skousbo, en Søn af Preben G. og Mette Hardenberg, var gift med Krestense Juel, som tidligere havde havt Kjeld Juel og Kjeld Krabbe. Ved. Simonsen, Jørgen Brahe S. 74, 132. — Om en tredie samtidig Gyldenstjerne af samme Navn, Henriks Søn, se Dbg. f. 1609 Anm. til ^{9/5}.

⁵⁾ Øllegaard Hvitfeld, en Datter af Arild Hvitfelds Broder Jakob og Elisabet Friis, * Knud Gyldenstjerne Axelsen.

⁶⁾ Sofie Lindenov * 1) Knud Henriksen Gyldenstjerne † 1627, 2) Henrik Rantzau til Schöneweide.

⁷⁾ Maaske Kresten Høg Jørgensen * Anne Skram (Hofm. Ad. I. 57, Tab.).

⁸⁾ Otte Kruse, en Søn af Mogens Kruse til Balle og Anne Lunov. Han var gift med 1) Magdalene Krabbe (se 1609 Anm. til ^{9/6}) og 2) Sofie Staverskov. R. R. Envold Kruse havde ogsaa en Søn af Navn Otte.

Den 26 drog Chresten och Otte bordtt.

Den 26 afferdigitt Søffren boddreng fra Mariager offuer til Lyßebett Gyldenstiern¹⁾) medt skriffuillße fra Knudt Ax., Knudt Prebens søn och mig om s. Eske Byldis døderlig affgang, och skulle hinder opsøge, huor hun var att finde. Och aff mine penge sikh hanom x rixdaller til tere penge.

Den 27 drog ieg til Droningborg och de andre bordtt; dog før vj drog der fra, bleff hans s. lig indboritt j kongl. maytt. kamer.

Den 29 leffueritt Jesper Lauresen mig 182 rixdaller, som handt bekom aff Morten Vexling²⁾), som var for Veme-tofft øxen.

Same dag afferdigit Pouel schriffuer³⁾) til landtzting och sikh hanom 3 rixdaller til breffue penge. Disligst leffuerit Jesper Lauresen til vrter och andet at kiøffue otte s. daller.

E. B. handt.

[Februar.]

Den 2 kom min fysker medt nytthen laxe, handt medt voden haffde dragitt. De xiiij laxe anamitt Niels slotzfysker att spege for mig; de 5 bleffue førdt til s. Eskis begraffuelse at kogis.

Den 3 afferdigit Henrich karlen offuer til Siellandt til Syuordt Beck⁴⁾) och andre och til fogden pa Elling efter Knudt

¹⁾ Oluf Rosensparres Hustru, Lisbet Gyldenstjerne, var en Datter af Henrik G. til Aagaard og dennes første Hustru Lisbet Brahe og saaledes en Halvsøster til den foromtalte Knud G. Henriksen og den nedennævnte Pernille og Jytte Gyldenstjerne.

²⁾ Morten Vexling forekommer ogsaa i Dbgrne for 1608 og 13 og synes at have været Handelsmand i Kjøbenhavn. E. B. I. 69 (hvor Ved. Sim. læser »Morthen(s) Wexlingsbreff (c: Vexel) pa 700 Daller» istedetfor »Morthen Wexlings breff pa o. s. v.), II. 18, 31. I Dbg. 1619 ^{28/12} nævnes en Jørgen Vexling.

³⁾ Poul Skriver forekommer ogsaa i Dbg. 1622.

⁴⁾ Sivard Beck til Førsløv f. 18. Oktobr. 1566 † Jan. 1623 * Lisbet Bilde. N. hist. Tidsskr. IV. 306. Hofm. Ad. III. 323 Tab 2. Skrivelsen angik neppe Arvesagen (Lisbet Bilde stod kun i et meget fjernt Slægtskabsforhold til afd. Eske Bille), men Embedssager; thi i Februar erholdt E. B. Kongens Brev om at modtage Mariager Klosterlen efter Eske Bille. Strax efter blev Lenet dog overdraget Lensmanden paa Ørum i Thy, Mogens Kaas, som tiltraadte det d. 1ste Maj 1619 og havde det til 1632, da han blev Lensmand paa Nyborg. Jydske Saml. II., 4de H. under Hemmestrup. E. B. I. 115. Den smds. II. 87—88 fremsatte Gisning

Gyldenstierns skriffuelße pa alle voris bekostning. Leffuerit hanom xv slette dallr. til forteringh.

Den 3 drog ieg aff til salig Eske Byldis ligs nedersettelße til Mariager. Och same afften kom Knudt Gyldenstiern, Axel och Prebens søner, disligst Øllegrdt Huidtfeldt och Soffie Lydenoff didt.

Den 6 bleff hans lig nederset j Mariagers kyrcke¹⁾, och vor der en smuck forsamling, och thalde her Jørgen Lunge²⁾ offuer graffuen, och de 2 Gyldenstiern och ieg vedtog arff och gielddt, och de andre arffuinger, effter de iche vore tilstede, vden thuilff erklerit de dem bylligen, som vedt graffuen da bleff tilkiendegiffuit³⁾.

om, at E. B. skulde have været i Halmstad i de sidste Dage af Febr og Begyndelsen af Marts 1619, viser sig ved denne Dbg. ikke at holde Stik.

¹⁾ Den 23de Januar 1619 var en Lørdag, og Eske Bille er altsaa død den 22de s. M. Se denne Dbg. ²³/1. Den da gjeldende Lov om adelige Begravelser var Recessen af 1615 § 29, hvorefter Begravelsen skulde finde Sted i det seneste fjorten Dage efter Dødsfaldet; men Bestemmelsen var af ældre Oprindelse og blev senere forandret til 3 Uger. E. B. I. 125. II. 93. Recessen af 1643, 2—8—6. Eske Billes Hustrus Lig var bleven nedsat i Halmstad Kirke. E. B. I. 99.

²⁾ Jørgen Lunge til Odden, Rigsmarsk † 16 August 1619 * Sofie Brahe. E. B. II. 95, 100. Dbg. 1619 ¹⁰/a. Slange d. Schl. I. 514, 539, 543. II. 131. Kr. 4. Br. I. 44, 46, 295. Trap Danm. Sp. D. II. 41.

³⁾ Eske Bille og Helvig Gjøe havde havt 3 Søner og 4 Døttre, men de vare alle døde som Børn førend Forældrene. Hofm. Ad. III. 323 Tab I.

I. Helvig Gjøe døde 1612 (E. B. I. 99), og det følgende Aar blev der skiftet efter hende, saaledes at Eske Bille skulde betale al hendes Gjeld og have Bollerup Gaard og Gods i Skaane og alt Løsøre til Ejendom, samt beholde Asdal Gaard og Gods paa Livstid, hvilken sidste Herregaard efter hans Død igjen skulde tilfalde Falk Gjøe, Helvigs Broder (E. B. II. 20—21). Maaske det dog kun har været et foreløbigt Skifte og at først efter Eske Billes Død det endelige Skifte fandt Sted; thi denne Dbg. viser, at Asdal efter Eske Bille kom til Sofie Ulfstand.

II. Hvad Eske Billes Arvinger ang., da vare saavel hans Brødre, af hvilke ingen efterlod Børn, som

a. hans Faders Brødre og deres Børn alle døde førend ham, og kun en af de sidstnævnte, Eske Bille Pedersen til Svanholm, havde efterladt en Søn Peder B. Hofm. Ad. III. 323 Tab. I. — Eske Bille havde havt tre Fastre, nemlig: 1) Anne * Jens Brahe, 2) Hilleborg * Ejler Krause, og 3) Margrete * Lave Brock. Af Anne Billes Descendenter omtaler Dbgn. kun ved denne Lejlighed maaske hendes Sønesøn Otte Brahe til Kragholm. Hofm. Ad. III.

Den 9 kome mine fysker medt voden medt 21 ferske laxe, der aff . . til Latz Hu[?]dz att spege.

I. Tab. Derimod forekomme Hilleborgs Børn (se nedenfor S. 201, Anm. 3), ikke at tale om Margrete Billes eneste Søn Eske Brock.

b. Blandt de Arvinger, hvis Ret var grundet paa Slægtskab til Eske Billes Moder, Margrete Brock, møder man atter Eske Brock, hendes Helbroder Lauge Brocks eneste Søn, der saaledes var arveberettiget baade som Arveladerens Fastersøn og Mostersøn, og saavel for ham, som Margrete Brocks 4 Halvsødskende, der alle døde førend Eske Bille, henvises til Stamtavlen i E. B. II. 89 jfr. 88, idet vi, navnlig efter Gl. kgl. Saml. 774 fol., anføre deres Børn, da de komme i Betragtning i det her omhandlede Spørgsmaal:

1. Henrik Gyldenstjerne til Aagaard f. 1540 † 1592 * 1) Lisbet Brahe † omt. 1566, 2) Mette Rud † 1596. Af første Ægteskab havde han 1) Lisbet G. * Oluf Rosensparre, og af det andet 2) Knud G. til Aagaard * Sofie Lindenov, 3) Pernille * Jacob Rosenkrantz, og 4) Jytte * 1) Kristoffer v. Grøben, 2) Knud (Ejler?) Urne.
2. Karen Gyldenstjerne † 1596 * Axel Gyldenstjerne til Lyngbygaard † før 1608 (han var af en anden Gren af Slægten, idet hans Tipoldefader og hendes Tip-Tipoldefader vare Brødre). De havde kun et Barn, Knud Gyldenstjerne til Thim * Øllegaard Hvitfeld.
3. Anne Gyldenstjerne † 1595 * R. R. Korfits Viffert til Næs † 1592. Deres eneste Barn Krestense Viffert † 1604 * 1) Henrik Bille, en Farbrodersøn af Eske Bille, men det eneste Barn af dette Ægteskab døde tidlig, 2) Brejde Rantzau, med hvem hun havde Sønnen Frantz.
4. Preben Gyldenstjerne † 1616 * 1) 1580 Berette Rosensparre, 2) 1588 Mette Hardenberg † 1629. Han havde af første Ægteskab 1. Jette * 1) Peder Juel til Hesselmed, 2) Kristian Grubbe til Lystrup, og af andet Ægteskab 2. Knud G. til Vosborg og Skousbo * Krestense Juel, 3. Ejler til Bistrup * Sofie Bernekov, 4. Henrik til Svanholm * Lisbet Podebusk, Sofie Ulfstands Datter, 5. Birgitte * 1619 Axel Urne til Rygaard, og 6. Anne * 1615 Jørgen Stensen Brahe.

Naar man holder sig alene til Eske Billes Slægtninge (de i denne Dbg. som Arvinger ved Skiftet forekommende Personers Navne staa ovenfor med fremhævet Tryk), og under Forudsætning af, at Arvingerne maa søges i 2den Sidelinies Descendents, vilde efter Jydske Lov de Personer af denne Linie, der stode i nærmeste Grad til Arveladeren, være Arvinger, med Udelukkelse af Personer i fjernere Slægtskabsgrad, altsaa i nærværende Tilfælde Farbroders og Fasters Børn og Morbroders og Mosters Børn. Alle disse Arvinger skulde arve efter Hoveder som Sødskende, saaledes at Mand tog dobbelt Lod mod Kvinde, og derefter vilde der tilkomme E. B. paa Grund af hans dobbelte Slægtskab til Eske Bille tvende Mandslodder.

Var her itt bodt fra Ellinge och drog den vey offuer vedt Helnes, och fih ieg hanom therre penge iij rixdaller, effter handt haffde breffue til enpar dt s. Eske Byldis arffuinger, som den 6 Martij skulle møde j Viborg.

Kiøffte Mas Hiulff mig j gro folle och j fux aff for lxij slette daller. De penge gaff ieg Lassue Brock¹⁾ hos hanom att aname.

Derimod kunne vi ikke forklare, hvorledes Otte Brahe, hvad enten det er Otte Brahe til Krageholm, Eske Billes Fasters Sønneson, eller Otte Brahe til Næsbyholm, der havde været gift med Eske Billes Fasters Sønnedatter, kunne, som Dagbogen viser, tage Arv i dette Skifte.

Nær ved Skiftets Slutning fremtræder i Dbgn. endnu en Arving, Sofie Ulfstand, der som sin Lød erholder Herregaardene Asdal og Skedal. Nedenstaaende Stamtavle viser hendes Slægtskab til Eske Bille og Helvig Gjõe:

Lave Brock			
* Kirstine Høg.			
<hr/> Niels Brock * Jytte Podebusk † 1573. <hr/> Margrete Brock * Jørgen Bille. <hr/> Eske Bille * Helvig Gjõe.	<hr/> Ide Brock * Trud Ulfstand. <hr/> Niels Ulfstand * Margrete Skave. <hr/> Sofie Ulfstand * Klaus Podebusk † 1616.	<hr/> Ide Ulfstand m. Fl. * Falk Gjõe. <hr/> Falk Falksen Gjõe m. Fl. * Karen Krabbe. <hr/> Helvig Gjõe Falk Falksen * Eske Bille. Gjõe den Yngre * Helvig Brahe.	

Men det indsees ikke, hvorledes hun som hørende til tredie Sidelinies Descendents kunde blive Arving, og det var maaske kun ældre Arvefordringer, som ved tidligere Skifter ikke vare bragte til Endelighed, som hun nu gjorde gjeldende.

¹⁾ Lave Brock, E. B.s eneste Søn, f. paa Dronningborg 1597. E. B. I. 28—29. I Dbg. 1608 nævnes en Søren Skolemester, der synes at have været Laves Hovmester. Smds. S. 52, 73. Den 20de Marts 1613 kom Rasmus Jensen til Dronningborg som hans Præceptor, men fik allerede d. 26de Juni s. A. Afsked. E. B. II. 21, 32. Man kan formode, at Lave B. studerede i Kjøbenhavn og alt tidligere havde været i Udlandet, før end han i 1619 foretog den Rejse, paa hvilken han samme Aar døde i Paris. (Smds. II. 33, 90. I. 116—17). Men iøvrigt kjender man intet nærmere til den unge Mands Liv og Karakter. Inden Lave B., der ikke nævnes i Dbgn. for 1619 efter den 5te Marts, drog ud af Landet, havde

Den 16 drog Laffue Brock her fra pa veyen til salig Syßel Podebuskis¹⁾ ligs nedersættelse j Horßens.

[Marts.]

Den 5 leffuerit Axel skriffuer vdj 4 ß stöcker 143 slette

han afleveret en af ham underskreven Fortegnelse over sit Løsøre, og den 11te August 1622 indgav hans Fader denne Registrering til Kongens Kantsler, hvorefter Holger Rosenkrantz til Rosenholm den 16de Oktober næstefter ifølge Kgl. Befaling erholdt alt Lave Brocks Løsøre udleveret med Undtagelse af 5 Hopper og nogle Føl, der, skjøndt flere af Dyrene vare i hel daarlig Stand, den 19de s. M. bleve afsendte til Havreballegaard. Medens den Omstændighed, at E. B. døde i Udlandet, kan have bidraget til at forhindre en hurtig Slutning af hans Bo, er det dog rimeligst, at Grunden til, at der endnu omtrent tre Aar efter hans Død var Tale om hans Efterladenskaber, navnlig maa søges deri, at han havde stiftet Gjæld og indgaaet Forløfter. Da det nemlig først var Forordn. af 1ste Juli 1619, der fastsatte det fyldte 25de Aar som Fuldmyndighedsalder istedetfor det 18de Aar, havde Lave B. saavel kunnet optage Laan som endog indgaa Forløfte med bindende Kraft, og saa ung han var, havde han ikke undgaaet at inddrages i de dengang saa hyppige Forløfter, som man ser af et i Gl. Estrup Arkiv fundet Gjeldsbrev paa 5000 Specier fra Kristoffer Rosenkrantz, for hvilket Lave B. med flere var Forlover. E. B. I. 117, jfr. Dbg. f. 1622 fl. St. — Se om Lave B.s Kiste og Begravelsessted E. B. I. 127—28. Brasch, Vemmet. Hist. 151—52.

Efter Dagbogen for 1619 kunde det synes naturligt at antage, at E. B. ikke endnu i det nævnte Aar har modtaget Efterretning om Sønnens Død; thi der findes i denne Dagbog intet Spor af, at han er bleven ramt af denne Sorg, og om Faderen ikke vilde mærke sin Dagbog med en ligefrem Beretning om Sønnens Død, maatte man dog, saafremt han havde haft Kundskab om denne Tilskikkelse, vente at kunne skimte det gjennem en eller anden af Optegnelserne i denne Dagbog, hvori intet Blad mangler og som er ført lige til Aarets sidste Dag. Vel har E. B. i en hel Maaned, fra d. 4de August til 3die September, intet indført i Dagbogen, og man savner i denne efter Aarets Udgang den Tak til Forsynet for, at det i det forgangne Aar havde beskjærmet ham og hans Familie, hvormed Dbgne for 1608 (E. B. I. 75) 1609, 1612 (smds. S. 105—6) og 1613 (smds. II. 46) sluttes; men Pauser af næsten samme Længde træffes oftere i Dbgne, og Takkebønnen findes heller ikke i dem for 1604 og 1622, og selv afset herfra, synes det utilstedeligt at lægge Betydning i en saadan Udadelelse. Endnu maa bemærkes, at Ved. Sim. kun nævner Hofm. Fund. II. 342 som Hjemmel for, at 1619 er Lave Brocks Dødsaar, og det nævnes ikke i Ligtalerne over hans Forældre. Dog hedder det i «Halländska Herregårdar» 1ste Hefte under Wallen, at Lave B. er død i «Sommeren 1619», og vigtige Begivenheder i Familien findes oftere forbigaede med Taushed i Dagbøgerne.

¹⁾ Sidsel Podebusk, en Datter af Maurits Podebusk til Kjørup og Magdalene Sehested * Otte Kristoffer Rosenkrantz til Boller.

daller, som vare bode aff de gode och vnde. Same dag sende handt mig igen medt Jesper lxxvij rixdaller 1 $\frac{1}{2}$ r.; for resten skal handt igen betalle.

Same dag kom Laffue Brock hiem fra Fyen.

Den 6 drog ieg til Viborg vdj dett mode efter s. Eske Bylde, och møtte der ingen aff arffuingerne vden de 3 Knudt Gyldenstiern och ieg. Och skreff vj da arffuinger de andre til att møde j Mariager den 3 Aprilis.

Den 7 haffde dem til giest.

Den 8 drog ieg hiem till Droningborg och betalde vin och huis der bleff fortterit.

Den 22 Martij drog ieg til Estrup.

Den 23 drog ieg til Østeralling om de stolle stade och siden om aftenen till Høffringholm.

Den 24 fortingit medt Poul och Niels graffuer att røde for mig i Skoffkier efter voris contragtt. Siden kom Falck Løcke¹⁾ och Falck Gjø²⁾ til mig, och efter moltidt droge de bortt och ieg til Droningborgh.

Den 26 var allt kornet aff Thorup lade opmolddt, och berette Hans ladefogit, der aff j aar var komen rug thre hundrede och halffemtinde thønder och tho skepper, byug tho hundrede thønder ringer atten skepper, a.³⁾ nysindtztiuffue och syuff t. sex skepper.

Bleff der nu j vinter stalditt 124 øxen, der aff beholdt Søffren Andersen j Veyle 110 øxen; den ene bleff slagtiit, och kiødt hidtt til slothet, och bleff der skiødtt xij øxen, som der indnu er. Noch bekom handt pa Biellerup ladegdt. —

¹⁾ Falk Lykke til Skovgaard † 1650, en Søn af den yngre Erik Lykke og Margrete Gjøe, en Faster til Eske Billes Hustru, og gift med Kirsten Frandsdatter Rantzau. Ved Sim. Jørgen Brahe S. 95 jfr. 83, 93. Dbg. f. 1609 Anm. til ²⁷/₄.

²⁾ Falk Gjøe, Eske Billes Svoger og Falk Lykkes Sødskendebarn. Han blev i 1622 gift med Helvig Brahe, en Datter af Sten Brahe og Kirsten Holk. Dbg. 1622 ²²/₁₀. Dbg. 1604 Anm. til ⁹/₆.

³⁾ D. e. (efter Hr. Translatør A. Larsens Oplysning) Havre. Efter a'et staar et Forkortelsestegn, der ser ud som et x, og dette har forledet Vedel Simonsen til at læse: ax, hvilket Ord han da mener kunde betyde «Korn i Almindelighed» eller snarere «Aske» (E. B. II. 82). — Dagbogen for 1613 ⁷/₆ (E. B. II. 37) har Ax for Ask o: Tønde.

[April.]

Den 4 drog ieg til Mariagers kloster att skifte effter s. Eske Bylde, och same dag møtte der Jørgen Brha¹⁾, Otte Brha²⁾, Anne Krauße, Hylleborg och Soffie Krauße³⁾, Perlille Gyldenstiern pa sin broders Knudt, pa sin søster Jøttes och sin egen vegne⁴⁾, och anamit Anne Krauße hindis broders Eskis pardt, och huis som skiftt bleff och ellers forhandlit, forklarer den vnderskreffuene Optegnelße.

En gro hest, kaltis Skeck, faldt mig til; den kjøffte Jørgen Brah mig aff for itt^c rixdaller, som hand medt første loffuede mig betallingen.

Den 13 drog ieg der fra til Droningborg, och fultis Jørgen Brah och Otte med mig her hiem.

¹⁾ Jørgen Stensen Brahe f. 1585 † 1661 * 1615 Anne Gyldenstjerne Prebensdatter † 1677.

²⁾ Otte Brahe til Næsbyholm † 1651, en Broder til foranførte Jørgen Brahe, havde været gift med Margrete Krause, en Sønnedatter af Hilleborg Bille; men hun var død 1614 uden at efterlade sig Børn, og han synes ikke at kunne have været interesseret i Skiftet efter Eske Bille. — Den her nævnte Otte Brahe er derimod suarere Otte Brahe til Krageholm og Torbenfeld (en Sønneson af Jens Brahe † 1650 og Anne Bille, Eske Billes Faster, se S. 196 Anm. 3 II. a.) † 1642 * 1626 Mette Rosenkrantz, en Datter af Jacob Rosenkrantz og Pernille Gyldenstjerne. Ingen af hans Sødskende efterlod sig Børn, og hans Brødre vare døde førend 1619; af hans tre Søstre døde Anne, Manderup Parsbergs, 1633, Mette, Otte Marsvins, 1641, og Sofie * 1) Peder Munk, 2) Malte Sehested, 1638. Jørgen Brahe S. 38. Hofm. Ad. III. 1. Tab. (Kall Rasm.s Exemplar).

³⁾ Ejler Krause til Egholm * Eske Billes Faster, Hilleborg Bille, havde følgende Børn: 1) Hans til Basnæs * Kirsten Holk. Deres eneste Barn Margrete var gift med Otte Brahe til Næsbyholm se forrige Anm., 2) Kristoffer, 3) Eske. Om de to sidstnævnte, se Dbg. 1609 S. 299. 4) Hilleborg * Mogens Gjøe til Gunderslevholm. 5) Sofie † gml. ugift. 6) Anne * Jakob Jacobsen Viffert, en Søn af Jacob Viffert til Brolykke og Mette Rønno, og 7) Karen † 1602 * Kristen Holk. Saavel Kristoffer som Karen efterlod Børn. Nobil. Dan. geneal. Se S. 196 Anm. 3 II. a.

⁴⁾ Se om Henrik Gyldenstjernes Børn, der alle med Undtagelse af Lisbet nævnes som tilstedeværende eller repræsenterede ved dette Møde, S. 196 Anm. 3 II. b. 1. Pernille G., Enke efter Jakob Rosenkrantz (se Dbg. 1604 Anm. til ²⁶/s) forekommer i Dbgn. 1622 ⁷/₇ som Fadder til Valdemar Kristian og i Kr. 4des Dbg. 1621 ⁷/₂ † 7 Novbr. 1622. De Ruder S. 221. — Jytte nævnes i Kr. 4des Dbg. 1621 ⁵/₂.

Den 14 droge de her fra.

Den 16 kjøffte ieg j blackit studkal aff Chresten Madtzen skriffuer for 2 slette Ɔ och sende den til Biellerup at opføde.

Den 19 anamit aff Peder Jensen pa Høffringholm lxx rixdaller, som var for lij t. byg, handt forgangen aar solde pa Hoffringholm v rix Ɔ for thønden, och dett affskreff pa registrit mig betaldt.

Aff same penge leffuerit Peder Jensen x rixdaller at leffuere graffueren pa det røde arbeydt vidt Hoffringholm.

Den 19 afferdigit Peder Nielsen¹⁾ for pa veyen til Odenße, och sich ieg hanom j s. daller til fortering.

Den 28 vdj Odenße, der handt drog for offuer till Siellandt, sich ieg hanom der tho rixdaller.

Den 19, der Jørgen Harbo²⁾ och Kield droge och pa veyen till Odenße, sich ieg Jørgen tho s. daller til fortering.

Den 21 drog ieg fra Droningborg pa reyßen till Odenße effter kongl. maytz. befalling; till Materup om afftenen.

Den 22 bleff ieg der offuer.

Den 23 till Medelfar.

Den 24 til Odenße. Gud hielp til en god ende.

Den 25 vare allt roditt Holger Roßenkrantzis giest pa s. Hans kloster³⁾.

Den 26 møttis allt rodit pa rodstuffuen, och da gaff canzeleren effter kongl. mayz. befalling roditt for pungteren, som roditt skulle denom pa erklere. Och same tidt berodslo vj oß, hvad voris mening der om var, pa 3 timers thidt⁴⁾.

Den 27 erklerit vj oß enderligen, dog icke skrefftlige, effter at cantzeleren inthet skrifftlige for gaff. Och same dag tog vj voris affskedt fra huer andre.

Den 28 drog ieg til Medelfar.

¹⁾ Maaske den samme Peder Nielsen, som E. B. i 1612 havde givet Befaling over sine Stridskarle. E. B. I. 98.

²⁾ Jørgen Harbo nævnes ogsaa 1619 ^{20/0} og 1622 ^{18/3}, ^{0/3} og ^{15/4}.

³⁾ Den lærde Holger Rosenkrantz var Aaret forud bleven Lensmand paa St. Hans Kloster; tidligere havde han været Lensmand paa Roskilde og Dalum Kloster.

⁴⁾ Om Herredagen i Odense Sl. ved Schl. II. 120—21. Kr. 4des Dbg. 1619 ^{25/4}.

Den 29 til Horbens.

Den 30 till Droningborg, och bette ieg nogit j Hedst.

[Maj.]

Kiøffte ieg aff en Emder, her var j fiorden, 9 thopper sukker, 4 $\mathcal{R}$ for j rixdaler, ieg sielffuer strax betalde.

Den 7 drog ieg til Estrup och strax til Høffringholm.

Den 8 redt ieg tillig vdt och var der, som graffueren røder. Siden fortingit med hanom medt den dam vedt Nielstrupgd. att opstøffue och forferdige; der for skulle giffue hanom xxx slette daller. Siden vor ieg der, som stattholderen lader kaste den grøfft vedt Nielstrupgdz eydom, kaldis Bøgen, och ladt sig anbe, handt ville frede sitt, och att Gießing mendt skulle haffue deris drestt pa Nielstrupgdz eydom vdj min hefft. Same afften til Estrup.

Den 9 til Droningborg.

 Kome de Helbinger mend fra lanztingit, och gaff dem xij rix $\mathcal{L}$ for de dome j deris sager, som de berette derfor motte giffue.

Den 12 gjorde ieg fortegnning medt Niels graffuer j Affning om en grøfft att kaste j herritz engen, π alne bre och tho alne dib, och for x roder j rixdaller, imellom mine enge och Lydtuedt enge och kaste jorden til Lidtuedt enge adt; och da vedt Jesper leffuerit hanom x rixdaller. E. B. handt.

Kiøffte ieg aff Anders Throlben xij alne vlden groff giern for alen j s. daler, ieg strax betalde, til 2 boxer. Siden och betalde alt, huis andet til same boxer bleff forbrugtt.

Den 13 gjorde ieg her Hanbøis festensøl medt Kyrsten Persdatter. Mester Bonde¹⁾ och 4 aff rodmenden och deris høstruer til giest +, och sich ieg Jesper penge til 40 potter vin att hentte hos Søffren Bang.

---

¹⁾ Mester Bondo Nielsen var Sognepræst ved Vor Frue eller Slotskirken i Randers fra 1614—23, da han blev forflyttet til Aarhus. Galthens Randers S. 156. Han nævnes ogsaa ²⁰/₁₁ 1619 som Gjest hos E. B., og af Dbg. 1612 ²¹/₉ sees, at hans Hustru hed Maren. E. B. I. 103. I Stadfeldts Randers anføres Mag. Thøger Lauridssen i 1565 (Spst. ved St. Mortenskirke 1570 † 1608), og Søren Mattsen i 1635 og 37 som Rektorer ved Randers latinske Skole, og Mellemmrummet mellem disse to Rektorer synes efter E. B.s Dagbøger for en Del at kunne udfyldes med Peder

Same dag gjorde ieg]Niels staldreng veragtig, och gaff ieg hanom 12 rixdaller och 2 t. thystøl j borgestuffuen.

Den 18 drog ieg pa reyßen til Slagelße herredag till Matteredup.

Den 19 till Medelfar.

Den 20 till Nyborig.

Den 21 medt Chresten Holck pa en boedt til Korxør.

Den 22 til Slagelße. Gud hielp til en god ende.

Den 22 bleff Ebbe Munck rørdtt. Gud hielpe hanom.

Den 33(!) kom kongl. mayz. til Slagelße.

Den 24 beginthis herredagen¹⁾. Gud hielp til en god ende.

[Juni.]

Den 2 hos kongl. maijt. †, och var Olluff Roßenspar, Jens Spare och flere medt.

Den 7 hos kongl. mayz. † och Otte Bhra.

Den 8 bleffue alle sager forhørdtt och endett.

Den 9 drog kongl. mayz. der fra. Same afften drog ieg til Korßør.

Den 10 lod mig ro offuer til Nyborg. Siden til Odenße och same afften til Boenße och offuer til Klackrundt om afftenen.

Den 11 till Skanderborg, och til Droningborg om afftenen.

Gud vere loffuit thusinde foldt, som sende mig løckerligen hiem.

Den 17 leffuerit Axel itt breff pa 280 t. haffre, som Mogens Skoff førde her fra slothet aff min haffre, och bleff itt

Thøgersen, Spst. ved St. Mortenskirke 1608 † 1634 (E. B. I. 44: 68), og med Mester Bondo.

¹⁾ Herredagen begyndte til sædvanlig Tid, Mandagen efter Trinitatis, men blev paa Grund af Pesten ikke holdt i Kbhvn. Sl. d. Schl. II. 121. Ebbe Munk havde i den Anledning faaet Ordre om at lade sætte et Skrankeværk i Salen paa Antvorskov til Rettens Holdelse. Kr. 4des Br. I. 62. Kongen har i sin Dagbog for 1619 optegnet, at han d. 23de Maj rejste fra Nestved til Antvorskov, at Herredagen begyndte d. 24de s. M. og endte d. 8de Juni. (I Kr. 4des Br. p. anf. St. Note 2 har Molbech bemærket »Kongen var ikke tilstede paa denne Herredag», idet han rimel. har tænkt paa den i April afholdte Rigsraadssamling i Odense).

[hundrede t.] pa Korbør slott til kongl. mayz. hestis vdføringh. Tilkomer mig betallingh.

☞ Same dag leffueritt ieg Poul graffuer j Madermalene och Niels graffuer j Affning xv rixdaller pa dett arbeydt medt den dam ved Nielstrupgordt. Disligst nogit før ieg offuerdrog til herredag, leffuerit ieg denom x rixdaller pa de grøffter j heritz engene. Disligst och tilforen leffuerit ieg denom pa det rødarbeydt j Skoffkier først fem rixdaller, der effter x rixdaller, och om alle forbemelte penge och arbeydt er ingen affregning giordt. E. B. handt.

Den 18 betalde ieg Jens guldsmedt j Randers iij rxdall. x β for j sølffkande aff den gammel vandkande, handt omgiorde.

Den 18 drog ieg fra Droningborg; til Matterup om afftenen.

Den 19 till Medelfar.

Den 20 til Odenße om dett skiffte effter s. Eske Bylde.

Der møtte aff herremenden j befallingen ingen vden Jacop Vlfeldt¹⁾; aff parterne møtte icke Otte Brha, Hylleborg och Soffie Krauße.

Den 22 begintte vj att skiffte pa løsbøre, guld, sølff, perler och nogen penge effter vnderskreffuene fortegnelßes formelding.

Den 25 aff de penge, mig tilfaldt vdj Odenße effter s. Eske Bylde, som bode aff hans egen penge och aff fogderne bleffue anamitt, som mig effter forhandlingen tilkom, och beløb 423 $\frac{1}{2}$ rixdaller, huer til 80 β, 8 β 3 penge, aff de penge, mig der aff tilkom, beholdt Mogens Nielsen hos sig 200(?) rixdaler att; kiøffue øxen for j Venßøßel, dog ieg tog dem j min fulde lodt. E. B. h.

Aff same penge vdj enckede rixdaller anamitt Jesper Laurezen lx in specie; den øffrige pardt beholdt Mogens Nielsen till øxen kiøff, vndertagendis de 80 rix. aff Mogens Koes²⁾.

¹⁾ Disse Kommissærere, som her kaldes Herremænd og senere gode Mænd, vare fire i Tallet; men kun Jacob Ulfeld og Holger Rosenkrantz navngives. Se ²⁹/10 og ²/11. — Jacob Ulfeld f. 1567 † 1630 * Birte Brokkehøus, R. R. og 1609 Rigs-kantsler. Hans Biografi i Hof. Ad. II. 221—25. E. B. II. 100. Hagenskov S. 57—59. Forekommer oftere i Kr. 4des Br. I. se Registret.

²⁾ Mogens Kaas til Støvringgaard † 1656 * Sidsel Friis, en Søn af Erik Kaas

Den 25 drog ieg fra Odenße til Medelfar.

Den 26 til Matteredup.

Den 27 stoedt ieg fadder til Anne Brha¹⁾. Den allermechtigste gud lade hinder j guds frøgt lenge leffue och lyde vel. ‡

Den 28 drog ieg til Droningborg.

[Juli.]

Den 1 drog ieg fra Droningborg pa reyßen til Suobsted thrette²⁾. Gud forhielp den sag til en god ende. Den vey att Skanderborg til Nym om afftenen.

Den 2 drog til Jelling, der bette. Til Haderløff om afftenen, och vare da ingen aff mine medbrøder komen.

til Lindbjerg † 1578 og Kirsten Pedersdatter Galt. Se S. 195 Anm. 4 og den der anførte Afhandling om Hemmestrup. E. B. II. 101. Kr. 4des Br. I. 153 (jfr. Bemærkningen foran Registret). [I Brasch's Vemmet, Hist. I. 124 anføres han som en Søn af Erik Kaas * Anne Krabbe; men sidstnævnte Erik Kaas til Vorgaard, en Brodersøn af Mogens Kaas's Fader, efterlod sig ikke Børn, og Fejltagelsen er maaske foranlediget af, at Erik Kaas til Vorgaard paa Kaasernes Tabel I i Hofm. Ad. I. 157 urigtig er benævnt Gabriel. E. B. I. 44 jfr. II. 65].

¹⁾ Anne Brahe, en Datter af E. B.s Datter Birgitte f. 1601 † 4de Aug. 1639, og Tyge Axelsen Brahe f. 1593 † 1640, blev gift med Oluf Daa til Raunstrup. Se om hendes Forældre E. B. I. 32, 106—7, 132, 135—36. II. 19, 84, 94—95. Brasch, Vemmet. Hist. I. 107, 144—152, og om hende selv Vemmet. Hist. I. 157—58. E. B. I. 134.

²⁾ Den sidste katolske Biskop i Slesvig, Godske Ahlefeld, havde afhændet meget af Stiftets Gods, og Hertug Adolf, der havde Stiftet i over 30 Aar til sin Død 1586, lagde en stor Del af dets Gods ind under Gottorp, Husum og Aabenraa Amter. Da Kongen i 1598 havde forskaffet sig en paalidelig Fortegnelse over det Stiftet saaledes fravendte Gods og forgjæves fordret det tilbage af Hertug Johan Adolf, udvalgte paa begge Sider gode Mænd til Sagens Afgjørelse; men Hertugen rejste saa mange Vanskeligheder, at Forsamlingen opløste sig, og Hertugen vedblev at have det omhandlede Gods i sin Besiddelse, ogsaa efter at Kongen i 1602 havde forlenet sin Broder Ulrik med Stiftet og ved den Lejlighed ladet Godset og Skovene syne, hvorved han erholdt endnu nøjere Kundskab om de Stiftet fravendte Byer og Gaarde.

For omsider at se den Tvist endt, udgik d. 11te Marts 1618 gkl. Ordre til 4 danske Rigsraader: Eske Brock, Jacob Ulfeldt, Albert Skeel og Holger Rosenkrantz om at møde den 13de April s. A. i Rødemis for med gottorpske Kommissærer at dømme herom mellem Kronens Stift Svabsted paa den ene Side og Gottorp og Husum Amter paa den anden Side. Med Kongebrev af 15de April oversendtes til de danske

Den 3 bleff ieg der.

Den 4 kom Jacob Vlfeldt.

Den 5 drog vj til Riskro, der bette, och til Flensborg om afftenen. Gaff vertinden j vngerske gylden aff mitt egett guld. Pengen betalde Jesper.

Den 6 droge vj til Remnis, som some kalder Puckenborig, til Villom Nymandtz¹⁾ den Nat.

Den 7 til Suobestedt. Der var her Albreedt Skiel²⁾ och Holger Roßenkrans for oß. Same dag droge vj fyre vdt och beßo den thrette om dett indigit landt, disligst de thuende

Kommissærer nogle gravamina fra Hertug Frederik ang. disse Tvistigheder, og den 20de Septembris næstefter erholdt de Kongens Ordre om at møde ved en Kompromisdag i Segeberg d. 1ste Novbr. i Anledning af de svabstedske Irringer. Kommissæerne vare instruerede om kun at forhandle de ovennævnte Stridigheder og ikke indlade sig paa andre Stridsspørgsmaal, som om Retten til det hele Stift eller om Jagtfriheden paa Kloster- og Bymarkerne.

I Aaret 1618 kom dog Sagen ikke til Afgjørelse, og i det næste Aar optoges derfor Forhandlingerne paany. Dagbogen for Juli Maaned giver nu Underretning om en Del af disse Forhandlinger, medens der i August Maaned kun under d. 4de findes en kort Bemærkning, hvornæst E. B. skriver, at Sagen d. 4de Septbr. kom til Ende i Husum, og efter Slanges Beretning med det Udfald, at de under Hertug Adolf Stiftet fravendte og under de fornævnte tre Amter inddragne Landstykker, som dog ikke skal have udgjort mere end 190 Demath, skulde tilbageleveres, hvilket ogsaa skete.

Endnu bemærkes, at man ifølge Slange maa antage, at Kommissæerne havde været samlede i Segeberg i 1619, ligesom i det foregaaende Aar; men herom indeholder hverken Kristian d. 4des eller E. B.s Dagbog nogen Bemærkning. — Slange beretter endvidere, at Kommissæerne synede en Egn ved Slien i Anledning af Stridigheder mellem Hertugen af Gottorp og Adelen om Fiskeriet, at der blev berammet en Samling om denne Sag i Kolding til d. 1ste Decbr. 1619, og at den blev afgjort saaledes, at Hertugen beholdt Ret i nogle Punkter og Adelen i andre. Dette findes ikke berørt i E. B.s Dagbog. — Sl. d. Schl. I. 118—20, 266, 315, 462. II. 102—4. E. B. I. 113—115.

¹⁾ Remnis o: Rødemis (Rodenæs) Fogderi, der hørte til Stiftet eller Svabsted Amt. Hertug Ulrik havde 1604 bortfæstet Gaarden Poggenborg i det nævnte Fogderi til sin Amtskriver Wilhelm Niemand, som i 1609 erholdt Godset som arveligt. Sl. d. Schl. I. 118. D. Atl. VII. 800, 654.

²⁾ Albert Skeel havde i 1602, da Hertug Ulrik blev forlenet med Stiftet, tilligemed Kasper Markdanner, Lensmand i Kolding, synet Godset og Skovene. Sl. d. Schl. I. 315.

stene, hertzog Adolff skal haffue ladett for skielstene sette¹⁾. Gud hielp til en god ende.

Den 8 møttis de Holstener och vi tilsamens pa den bro, och skiellitt goer neder fra Randrum och Suobestedt nær enge pa den anden. Och der vi nogit haffde taldis vedt medt salutation och sligtt, och vj formerckte, dett Henrich von Buckwoldt iblandt deris fyre varre, da formentte vj, effter handt tilforen haffde verit amptmandt pa Gotterup och en stor pardt aff thretterne verit agtor til, da burde handt nu icke der vj vere domer; til medt var deris fuldmagt icke enderligen och noch-
som, huorfor vj da bleffue adskyldt. Same dag drog her Albreedt til kongl. mayz., som var j Ophu³om²⁾, att talle bode om de 2 hertzog Ad. skielstene och j andre moder.

Den 9 droge vj thre vdt pa Stockelholm och be³o den thrette imellom Woller, Byøng och Drottstedt. Byøng hører vnder Suobestedt; de andre 2 ere hertogens, och er Byøng mөгit fortrengt. Same dag kom her Albreedt hidt.

Den 10 møtte icke de Holster, och der for droge vj andre vdt och be³o det skiel imellom Suobestedt kaspel, som begindis vedt Thren, och siden pa adskyllige andre thuielige steder.

De 4 Holster, der første gang møtte, vare Hans von der Wysck, Henrich von Bockvoldt, Dettloff Bruckdorff, Egidius von der Lanck³⁾.

¹⁾ Under 7de Juli skriver Kongen i sin Dagbog: •Stod der et Møde til Schwabsted imellem Riget og de af Gottorp. Nyerup, Kr. IV. S. 63.

²⁾ Randrum i Sønder Hd., Husum Amt. Ophusen en Gaard i Breklum S. Bredsted A. Kongen skriver i sin Dbg., at han d. 5te Juli rejste fra Fyen til Haderslev og den følgende Dag til Ophusen, hvorfra han d. 10de drog til Rendsborg; den 15de kom han igjen til Ophusen og forblev der til den 19de. Smds. S. 63—64.

³⁾ Hans v. d. Wisch var fra 1608—24 Amtmand over Tønder Amt ifølge D. Atl. VII. 362. Sl. d. Schl. I. 131. II. 52, hvor han (1616) nævnes som Amtmand i Husum. Kr. 4des Br. I. 44.

Henrik v. Buchwald var en Søn af Jesper Buchwald til Zierhagen og ejede flere Godser, hvoriblandt Schierensee. Morvilles Lex. Efter Texten havde han været Amtmand paa Gottorp, og efter det følgende synes den derpaa grundede Protest mod hans Valg, hvormed de danske Kommissærer fremkom, ikke at have havt Virkning.

Den 12 møtte de same 4 Holster och vi igen ved den bro, som skiellett skulle go vnder. Mens de Holster berette, om dett skiel tilforen icke haffde hørdt omtalle eller de aasterder vdj thuist, och fultis siden medt denom neder til Kolenbøttel, som skilbecken løber j Thrinen, och leffuerit denom coppie aff sandtbreffuit. Och begierde, de icke igen kunde mødis før pa Onsdag, effter att de dis leylighedt vidre skulle forfare.

Den 15 finge vj bodt fra de Holster, dett vj same dag ville møde denom, huilekitt vj och strax beuilgit, och ved tholff slett møttis vi her imellom Suabstedt och Ramstedt, och aff de Holster møtte icke vden Henrich von Bockwoldt och Egidius von der Lanck. Och der vi vittlefftige haffde thaldis vedt om dett sandtmendtzt skiel vdj den kuog, da berette deris anuualdt, att dett var dem en fremedt sag om de merslend, nu omtallis, och aff deris herre icke der om var instruerit. Och der for medt vforrettit sag igen adskyldt, mens loffuede medt første hos deris herre der om giøre anfødning och lade oß dett da vide.

Och effter vj pa nogen dags thidt ingen bud finge fra dem, da sende vi Peder Bylde¹⁾ til dem den 18 och begierde, att der som de haffde bekomitt erklering fra deris herre, de da ville os tilbyude, nar och pa huad stedt vj anden dagen kunde mødis. Da skal Egidius von der Lanch giffuit suar, att der tho aff deris medel varre j herrens forfaldt, der for nu enderligen kunde der pa icke erklere, mens medt første at ske.

Den 19 sende de Holster os bodt, att de for synderlige aarbager sa suartt icke kunde møde. Vi ville icke lade oß forlunge, dett første muligt var, skulle det ske.

Den 20 kom Egidius von der Lanck, Henrich von Bockwoldt och hans søn her offuer Threinen ved slothet pa fergen, mens ingen bodt haffde til oß.

Egidius v. d. Lanken, Hertug Frederik af Gottorps Overhofmester, Landraad, Amtmand i Kiel og Bordesholm, Domprovst i Lybek Stift, Klosterprovst i Pretz. Kr. 4des Br. I. 262, 363 og fl. St. •Den Egidiusz regerer alt Spillit; huordthen han inclinerer, derued bliffuer thed• skriuer Kongen d. 11. April 1620. Smds. S. 70.

¹⁾ Peder Bille var naaske en Søn af Eske Pedersen Bille til Svanholm og Elsebet Skram (Hofm. Ad. III. 323 Tab. 1 og ovenfor S. 196 Anm. 3 II. a).

Den 21 haffde de bodd hos oß, att effterdj dene sag var sa vigtig och nu først begindt, aarsagtis deris herre der om att lade besøge hans mayz., och nar hands førstlige nade fra kongl. mayz. sich erklering, skulle vj der om siden fange viddre bodd¹⁾.

Den 24 møttes vi pa den demning, som er slagit imellom Norderuisk och de andre kogger pa den sønder side aff demningen, och viste doctor Busk oß, hurledis den bye Wisk, som mesten parten vnder Suobestedt ligger, haffde sin paløb pa demningen, att same bye sa vel som mere aff Suobsted caspel burde haffue offdemningen aff det inddigit landt medt vifflefftig mere bleff forgiffuit.

Den 26 møttis vj vedt den øster ende aff det nye werck, Hertog Adolff lod giøre offuer Thrinen, och forfulde det til den vester ende, och viste de Gottorske os sluffer och sylle²⁾ medt stor bekostning aff h. Adolff vedt hans egen penge och thiener bekostit haffde.

[August.]

Den 4 drog vj fra Suobestedt och først vdt pa nogen thrette; siden til Pockelborg om afftenen, som Villom Nymandt bode. Gud hielp til en god ende³⁾.

[September.]

Den 3 bleff s. her Jørgen Lungis lig begraffuit j Vor Fru kyrcke i Olborig. Gud vere hanom nadig. Same dag sich vi och voris sager til enderlige ende forhandlitt till Hußum, dog dett lenge haffuer varitt, och same afften haffde vj de Holster comißarier til giest, Henrich von Buckuoldt, Egidius von der Lanck, Wolff Blome och Gosk Wensin⁴⁾, mens Hans von der Wysk vuds skylte sig, handt vor ilde til pas. ‡

¹⁾ Af Kongens Dagbog sees, at Godske Wensin var den 22de gesandtviss hos ham i den svabstedske Sag.

²⁾ Plattysk: Siel, Kanal under en Dæmning til Vandets Afløb.

³⁾ Den 24de August 1619 forordnedes sex Raadmænd i Randers, hvilke samme Dag aflagde deres Embedsed paa Raadhuset. Stadfeldt S. 129. Muligvis E. B. har været tilstede for at modtage Eden.

⁴⁾ Wolf Blome til Tesdorf og Seedorf, f. i Kiel 1582 ¹⁵/₁ † 1667 ¹⁸/₁₀ * 1613 Alhed Rantzau, fyrstelig Landraad og efter Hans v. d. Wisch Amtmand over Tønder Amt 1624—61. Nob. Dan. geneal. D. Atl. VII. 362.

Den 4 kom hertog Ølrich¹⁾ och holdt taffel och drach nogle glas vin, och der handt drog bordt til Suobestedt, drog h. Albredt Skiel aff til Rybe, Holger och ieg til Treyaa, och drog Jacob Vlfe[ ]dt bortt den 3.

Den 5 bette ieg j Oldemoertofft, och siden til Boldersløff²⁾ om aftenen.

Den 6 til Hadersløff.

Den 7 til Veyle.

Den 8 til Belle til Søffren St . . .³⁾.

Den 9 kom Ernst. Normandt til mig och forligtis vi om den trete.

Den 10 drog ieg til Aßendrup skoff och den beßoe och om aftenen til Thyrsbeck⁴⁾.

Den 11 til Kolling.

Den 13 vare allt roditt effter kongl. mayz. fororning pa rodhußett forsamlit om adskillige leyligheder att berodslo⁵⁾.

Den 14 pa rodhußett.

Den 15 pa rodhußett.

Den 16 pa rodhußett.

Den 17 pa rodhußett och om eftermidag gjorde afskeidt, och drog ieg til Nym om aftenen.

Den 18 til Skanderborg⁶⁾ och siden till Fuolbj om aftenen.

Den 19 til Droningborg. Gud allermechtigste vere loffuit, for alting er goet læckerligen och vel till.

Den 21 drog ieg til Estrup.

Godske Wensin, Amtmand over Gottorp. Sl. d. Schl. II. 52. Kr. 4des Dbgr. 1616 ⁶/₁₀, ²/₁₂, 1617 ²⁹/₁₁, 1619 ²²/₇, og Breve I. 44, 386.

¹⁾ Hertug Ulrik, Kongens Broder † 27 Marts 1624. Sl. d. Schl. I. 261—3. II. 227—8.

²⁾ Oldemortoft, nu Valdemarstoft i Bau Sogn. Bollerslev i Bjolderup S.

³⁾ Belle i Stouby Sogn. — Der kan maaske læses Søffren Stolsen, der forekommer i Dbg. 1612 ¹⁸/₈ (E. B. I. 91), og 1622 ⁶/₂ nævnes Søren Stol.

⁴⁾ Tirsbæk ejedes siden 1614 af Ejler Bryskes og Gertrud Lunges Datter Lisbet Bryske, se Dbg. 1604 Anm. til ⁹/₈.

⁵⁾ Herredagen omtales ikke af Slange, men nævnes i Krist. 4des Dbg. ¹²/₈. Se Kongens Propositioner til Rigsraadet af 4de September 1619 i Kr. 4des Br. I. 63—65.

⁶⁾ Kirsten Munk blev i Skanderborg Natten mellem d. 19de og 20de Septbr. forløst med en Datter, Sofie Elisabet. Kr. 4des Dbg. 1619 ¹⁹/₈.

Den 22 kjøfte ieg øxen ved Estrup; til Høffringholm om aften.

Den 23 kjøfte øxen vedt Høffringholm.

Den 24 til Estrup.

Den 25 til Droningborg.

Den 25 sende ieg fra Estrup, som bleff tagit aff min egen kieller, 84 salttet sunhoffder, och anamit kiellersuennen pa Droningborg. Noch sende ieg til Dronigborg 57 sider flesk, som var aff dett flesk, Peder Jensen bleff tilveyett att vdßelge, och vog, som Peder berette, thre skippundt.

Den 25 leffuerit ieg Peder skriffuerdreng 14 ŷ til j t. kabula, for iij t. kolle for huer t. xij ŷ , for j t. thrinthøre huilling viij ŷ , for j t. sun och maffue j daller.

Den 25 anamit xxiiij s. daller aff Peder Klausen for den fox, ieg arffuit effter s. Eske Bylde, som Chresten Bang kjøfte.

Den 25 betalde ieg Jens Matzen j Norbj viij daller 1 ŷ 4 β for 4 t. tystøl, ieg kjøfte aff hanom.

Den 26 drog ieg til Viborg.

☞ Vdj Viborg Mauritij anamit ieg aff en Hamborger pa Otte Knudsens vegne j Odense 1611 $\frac{1}{2}$ rixdall., som var for xxxiij lester maltt och tho t., vdj huer lest 36 t., och for huer t. maltt vj rix ŷ , huer ŷ till 21 skylling. Aff same penge lod ieg strax leffuere til Sißel Mogens Kobis itt thusinde, itt hundrede, fyrresindztiuffue och tho daller rix., huer daller til 84 β . Noch leffuerit ieg Axel skriffuer aff same penge tho hundrede førrethiuffue och thre rixdaller, huer til 84 β ; noch 36 skylling. Noch aff same penge gaff ieg Axel myn quitans pa 186 rixdaller, huer til 84 β , som pa mine vegne vdj Viborg Mauritij bleff vdlagt. Vor al hoffudstolen itt m vj c xij rixdaller.

Den 29 gaff ieg Jørgen Harbo, lille Kiell och broer Niels huer x rixdaller til sko och skiortter.

Haffuer her Hans j Aarßløff kjøft den gro hest, som haffde nogen mangel pa de aften ben, och der for loffuit Peder Klausen pa mine vegne¹⁾ thiuffue s. daller vbetaltd. Ere mig itt.

E. B. handt.

[Oktober.]

Den 5 betalde ieg j t. thorsk, och anamit Søffren kiellersuendt den aff en Skabo.

¹⁾ Hertil overstreget.

Den 6 antog ieg Knudt Andersen j Hamershyøff til sandmandt vdj Jens Andersens stedt j Huiding, der bleff dreffit, och loffuit mig til s. Mickelsdag tho gode øxen for kongl. mayz. breff, ieg hanom forskaffit.

Den 8 antog ieg Niels Andersen j Helstrup til sandmandt j Støffring herrit, och loffuede mig der for iij gode øxen, betallis til s. Mickelsdag førstkomindis.

Den 10 drog ieg til Soustrup.

Den 11 iagit vj vdj Gerylkier. Same dag kom her Albrecht Skiel didt.

Den 12 iagit j Huipkier.

Den 13 drog ieg til Estrup.

Den 14 kiøffte øxen vedt Allingaabro.

Den 15 lod ieg vedt Jesper omthelle dett gamel flesk, som var leffuerit Peder Jensen att skulle selge, och berette der da icke der aff fantis vden itt hundrede och thj sider flesk pa Estrup.

Den 18 bethaldt Jens Maurisen j Norbj viij s. daller j ½ for iij t. tystøl, Jes kornmoler haffde vdlagt aff mine penge, och ieg siden hanem der for quiterit.

 Den 19 pa Randers rodhus forornit ieg Niels Jacobsen och Eyler Meyer til borgemest., och da pa k. m. vegne gjorde mig deris ordt¹).

Den 20 iagit ieg vdj Orsløff kratt och Thustrup kier. Bleff bett 2 harer och j garnen j hare; j Thustrup kier skiød ieg til en reff, som støffueren strax efter thog, och bleff bett medt hunden 2 reffue, den j aff Thust[r]up kier, den anden vdj Enberkrathett.

Den 21 betalde Frederich aff Emden mig x lester maltt, som handt her pa Droningborg bekom. Vdj huer lest 24 t. maltt, och gaff for lesten 34 rixdaller in specie.

Noch den 26 solde ieg en aff Frederixs boßmendt tho lester maltt, huer lest til 24 t., och gaff mig for huer lest 34 rixdaller och vdj smopenge pa 9 rixdaller ner, och huer daller til vj slette ½, som mig er betaldt, och skreff Peder pa

---

¹) Ejler Meyer var Raadmand fra 1604. Stadfeldt S. 121. E. B. I. 149. II. 27.

Høfrinholm til hanom same tho lester, 48 t. maldt, til hans skiff vedt Vdbyhaff strax at forskaffe.

Den 27 drog ieg til Matterup.

Den 28 til Veyle och vare de 4 gode mendt vj befalingen tilstede, aff arffuingerne Otte Brhae och ieg. Siden kom Soffie Klaußis¹⁾ och Jorgen Brhae. Siden Ana Krauße.

Den 29 vare arffuingerne for de gode mendt pa rodstuffuen och til anden dagen optagit.

Den 30 forligte de os om alle iringer forgiffuit bleff, vden vj 3 sager dømpte os imellom.

Den 31 haffde denom til giest. +

]November.]

Den j var ieg Jacob Vlfeldtz giest. +

Den 2 droge de 3 comissarier bort, vden Holger bleff pa 2 dags tidt effter.

Den 5 drog ieg til Matterup.

Den 6 j iagtt.

Den 7 til Bystrup.

Den 8 til Droningborg.

Haffuer Chresten Matzen j Randers foruexlit Chrestenße 200 rixdaller, som hun fick hanom smopenge for och haffuer leffuerit mig rixdaller in specie igen. Pa begge sider der medt klaridt.

Den 13 iagit ieg vj Haslum och Verum kierre iij reffue och iij harrer.

Same dag anamit ieg aff Peder pa Høfrinholm enckede rixdaller vij, vdi 4 β tho hundrede thiuffue och fem slette dalle, vdi j ½ stöcke lx rixdaller, vj β och 2 β nye daller slette.

¹⁾ Sofie Klausens o: Sofie Ulfstand † 1625 se Dbg. 1604 Anm. til ²⁶/₅ og Dbg. 1619 Anm. til ⁹/₂. Skjøndt Klaus Podebusk var meget rig og skal have ejet 1800 Bøndergaarde, fortælles, at hans Enke blev saa fattig, at hun kun ejede en eneste. Hun arvede vel to Herregaarde efter Eske Bille; men hans Godser skulle have været betyngede med Gjeld, og af Dbgn. for 1622 sees, at han i al Fald havde indgaet mange Forløfter. Det er derfor muligt, at Sofie Ulfstands Formue ikke blev forbedret ved denne Arv, og den nævnte Dbg. viser, at hun havde stor Vanskelighed ved at betale de Fordringer, der bleve gjorte gjeldende mod hende som Eske Billes Arving. Skånska Herregårdar under Karsholm 4de B., Barsebæk 6te B. og i Tillægget Nr. 29.

Den 13 drog ieg fra Droningborig pa reyßen til Vedel offuer skifte efter s. Eske Bylde, til Skanderborig om aff-
tenen.

Den 14 til Veyle, och same afften kom Otte Brha och
Soffie Vlstandt.

Den 15 kom Anne Krauße och Jørgen Brhaes fuldmeg-
tige Niels Hanßen, Mickel Laurisen j Fodbygardt pa Hylle-
borg Kraußis vegne.

Den 19 gik der lodder imellom s. Eske Byldis arffuinger¹⁾,

---

¹⁾ Naar vi efter Dbgns. ufuldstændige Vejledning søge Gangen i dette Skifte, finde vi, at den Afdødes Arvinger selvfølgelig snarest sattes i Kundskab om Dødsfaldet og Tiden for Begravelsen og indvarsledes til at møde ved Landstinget i Viborg med den i Jydske Lov I. 23 bestemte Frist af sex Uger efter Dødsfaldet. Ved Begravelsen i Mariager Kirke erklærede de tilstedeværende Arvinger, at de overtog Arv og Gjeld efter den Afdøde, hvorefter den første Skiftesamling blev holdt den 6te Marts i Viborg til Landstinget. Til denne Samling mødte alene E. B. og de tre Knuder Gyldenstjerne, og Dbgn. beretter kun, at Arvingerne blev tilskrevne om at møde fire Uger derefter i Mariager; men da Knud Gyldenstjerne til Thim og Knud Gyldenstjerne til Vosborg begge gave E. B. Afkald paa al Arv efter Eske Bille, imod at E. B. igjen paatog sig al Gjeld og Skyld (E. B. I. 115), kunne disse Afkald være udstedte ved denne Lejlighed, ligesom maaske ogsaa Andragende om Udnævnelser af Kommissærer er bleven udfærdiget. Paa Skiftesamlingen i Mariager, den Afdødes Opholdssted, mødte flere Arvinger, og der førtes Forhandlinger, og Løsøre blev skiftet. Nu omtales intet Møde førend det i Odense d. 20de—25de Juni. De 4 Kommissærer sees da at have været udnævnte; men kun en af dem gav Møde, formodentlig fordi her alene blev skiftet Løsøre og Penge. Derefter høres intet om Skiftet indtil Samlingen i Vejle den 28de—30te Oktober. Samtlige Kommissærer vare tilstede, paadømte tre Sager og forligte Arvingerne om de øvrige Trætter. Endelig samledes Arvingerne igjen i Vejle i Midten af November, hvor den 19de s. M. Herregaardene bleve delte mellem dem, og Skiftet sluttedes omtrent 10 Maaneder efter Dødsfaldet.

Dbgn. er ogsaa meget knap paa Meddelelser om Arvingerne. Man maa antage, at flere end de to fornævnte Gyldenstjerner have givet Afkald paa Arv til Fordel for E. B.; men saa meget tør ansees som vist, at de Arvinger, der mødte personlig eller ved Fuldmagt i Vejle, efter at alle Trætter vare forligte eller paadømte, indfandt sig for at tage Arv. Derefter var der altsaa i det Mindste sex Arvinger, nemlig, foruden 1) Eske Brock og 2) Sofie Ulfstand, 3) Otte Brahe, 4) Hilleborg og 5) Anne Krausse, og 6) Jørgen Brahe (paa hans Hustrus Vegne?). Men hvad der tilfaldt de fire sidstnævnte Arvinger, der vistnok optraadte paa flere Medarvingers Vegne, derom gives ingen Oplysning, og naar det hedder, at »Søstrene» erholdt deres Anpart, kan dette Ord tages i for-

och pa lod tilfaldt mig Elling, Ørthoff och Valden¹⁾ medt dis tillegendes iordegodtz. Gud allermechtigste gifue mig och mine børn der aff løcke och gaußn. Och tilfaldt fru Soffie Vlstandt Asdal och Skiedal²⁾, och søsterne deris anparther.

Den 21 Otte Brha och borgemester Klemen och 2 andre borger tilgest. ‡

Den 22 til Matterup.

Den 23 til Thulstrup³⁾.

Den 24 til Droningborg.

Den 28 kom Otte Marsuin⁴⁾ her op til mig. Medt hanom,

skjellige Betydninger, men hvilken man tillægger det, synes det ikke at kunne omfatte alle disse fire Personer. I Skånska Herregårdar 4de B. under Ørtofte hedder det: «Enlig ett mageskifte efter Bille, som fordøm funnits på Widtskøffe (i Skaane) voro arvingarna E. Brock, Braher och Krantzter.» Dette stemmer med Dagbogens Beretning (da Krantzter maa være en Fejlæsning for Krausser), undtagen forsaavidt at Sofie Ulfstand forbigaaes, og, efter hvad vi tidligere have bemærket, synes det rigtigt, at hun ikke nævnes som Arving lige med de andre.

¹⁾ Ellinge og Ørtofte i Skånska Hrgdar 4de Bd. Wallen i Halländska Hrgdar 1ste Hefte. Dbg. 1604 Anm. til ³/₁₁.

²⁾ Om Herregaarden Asdal i Sognet af samme Navn, Vennebjerg Hd., Hjørring Amt, der fra gamle Tider har været de Banners Arvesæde og af denne Familie beboet i henved 300 Aar., se D. Atl. V. 322—23. Den sidste Banner, der ejede den, var Otte Eriksen Banner † 1581, hvis Hustru, Ingeborg Skeel, beholdt Gaarden sin Livstid. Hun døde 1604 (Dbg. 1604 ²¹/₁₀ og Anm.), og Gaarden skulde nu gaa tilbage til hendes Mands Arvinger; men da hendes Arvinger vedbleve at sidde inde med Godset, kom det til Trætte imellem dem. (E. B. I. 62. II. 69). Som Ejere af Gaarden efter Ingeborg Skeel omtales Eske Bille til Ellinge, hvis Hustru Helvig Gjõe var en Datterdatter af Otte Banners Søster Magdalene, og ifølge en Overenskomst skulde hendes Broder Falk Gjõe have havt den efter Eske Billes Død (E. B. II. 20—21. Dbg. 1609 Anm. til ²⁷/₂); fremdeles Gert Bryske, en Dattersøn af Otte Banners Søster Karen, og endelig Sofie Ulfstand. Hendes Datter Margrete blev 1621 gift med Frederik Rantzau (f. 1590 † 1645), og Gaarden kom i Rantzauernes Eje.

Skiedal er vel det Skedal i Halland, som Eske Bille Pedersen havde ejet og som maaske ved Kjøb var gaaet over til Eske Bille Jørgensen. Dbg. 1604 Anm. til ³/₁₁.

³⁾ Thulstrup tilhørte Laurids Ebbesen. Dbg. 1609 Anm. til ¹⁰/₈.

⁴⁾ Otte Marsvin til Dybek i Skaane, en Søn af R. R. Jørgen Marsvin og Karen Gyldenstjerne * Mette Brahe, blev senere Lensmand paa Aarhus og Dronningborg. Stadfeldt, Randers, S. 102. Kr. 4des Dbg. 1621 ¹²/₁, ¹⁴/₁₂. Schl. Saml. II. 1. S. 44 og 71. Biog. Notitser om ham i Skånska Herregårdar af Ljunggren III. under Dybek og Marsvinsholm, jfr. Krageholm.

med M. Bonde, borgemester Niels Jacobsen och Søffren Jensen¹⁾ ‡

Den 29 betalde ieg Kordt salmager iij rixdaller for en iagt sadel til mig sielffuer.

[December.]

Den j var her en aff Manderups²⁾ folck, och kiøffte handt mig 30 aff mine genandt^z suin aff. Vare komen fede aff skoffuen, och gaff 3 slette daller for huerdt, som Axel pa mine vegne anamit.

Den 12 kom Lauris Ebeßen & Anders Fris hidt; om afftenen min giest. +

Den 13 forhørde Lauris och ieg de bønder j Skalmstrup och Thued, som k. m. haffuer beuilgit Anders Fris imodt hans godtz j Huidsten³⁾, som och da bleffue forhørdt. Myn giest til medag och afften. ‡

Den 18 kiøffte Søffren Jensen, Peder Anckersen och Hans Bendtzen⁴⁾ mig lv fede suin aff, vare komen aff Thorup nørskoff, och loffuede mig for huerdt suin xij slette Ɔ att betalle vj Julle hellige dage nu førstkomendis⁵⁾. Er mig alt betaldt. E. B. hdt.

Ao 1620 den 23 Martij leffue[ri]tt Jesper Laurisen mig lxvij rixdaller och j slet Ɔ, som er itt^e slette daller pa for^{ne} suin, som Søffren Jensen betalde hanom. Alt behaldt.

Den 19 gaff ieg Søffren Jensen j Randers 2 fede suin. Disligste gaff ieg Jelius(?) j Randers j fett suin.

Den 29 drog ieg til Estrup. 2 vogenheste, 2 iagtklipper med.

¹⁾ Søren Jensen nævnes allerede i Dbg. 1612 ^{9/9} (E. B. I. 101) som Byfoged, noget tidligere end Stadf. angiver, at han kom i dette Embede. Den 24. August 1619 blev han Raadmand og var tillige Tolder † 31. Decbr. 1629. Stadf. Rand., S. 129, 134, 352.

²⁾ Manderup 3: Manderup Parsberg.

³⁾ Hvidsten i Gassum S., Nørhald Hd. Hovedgaarden Hvidsten blev 1623 af Laurids Ebbesen mageskiftet bort til Kronen. Trap Danm. Beskr. Sp. D. II. Gassum S. — Tved og Skalmstrup i Tved S., Nørhald Hd.

⁴⁾ Peder Anckersen blev Raadmand ^{24/8} 1619 og Borgemester ^{2/8} 1626 † ^{20/9} 1655. — Hans Bendtsen udnævnt til Raadmand ^{24/8} 1610. Stadf. Rand. 121, 129.

⁵⁾ Igjen overstreget.

Den 30 kom min søn Thyge Brha och Berette Brock hidt.

Den 31 kom min søn her Jørgen Skiel och Jøtte Brock hidt, och same dag kom ieg her hiem.

Den 28 Decemb., der Jesper Lauresen drog her fra pa reyßen til Kiel, da leffuerit ieg hanom itt mit gioldzbreff til stadtholderen her Gertt Rantzou pa 4000 daller och itt til Jørgen Vexling och pa 4000 dll. att, der som handt trengte til penge, same 2 breffue strax giøre anfødning om¹⁾.

Den 28 sende ieg Gerdt Bryske fem fede suin, som gick pa Thorup nørskoff til olden, och vare aff mine egen Estrup suin, och pa vidre voris regenskaff bekom hand dem.

E. B. handt.

Fortegnelße om laxe.

Ao 1618 vdi xbrri førde Søffren fysker j Guløff mig j fersk lax, som ieg strax gaff hanom igen viij ʒ slette for.

Den 4 Januarij gaff her Jens j Hoßløff mig j fersk lax och inthett ville hæffue for den.

Disligeste opbar h. Peder i syugstuffuen mig j lax, der imod forærit Chrestenße de fattige brø, flesk, disligeste huedebrø och j t. godtt øll²⁾.

(Sluttes.)

---

¹⁾ Igjen overstreget.

²⁾ Randers Hospital ejede en Laxegaard, hvoraf betaltes 17 Rd. Stadf. S. 68.